

kurir pri sebi imel natančna poročila o atentatu na careviča, ki bi jako kompromitovale japonsko plemstvo, govore, da so Japonci umorili kurirja ter mu vzeli depeše.

Italija. — Zadnje dni minolega tedna so se dogodile v italijanskem parlamentu jako grde reči. Iredentist poslanec Imbriani je vprašal vlado, zakaj ne odgovori na njegovo interpelacijo glede otoka Pelagoze, ki ga je posedla Avstro-Ogrska neupravičeno. Ker mu je na to vprašanje minister Nicotera nepovoljno odgovoril, začel je vpiti Imbriani: Sram bodi Vas in zbornico, to je prava suženjska podlost! Vi se smejete, ker je Pelagoza majhen otočič, vi kukavice! podli ljudje! i. t. d. V nedeljo so se ponovili v zbornici škandali, ter so se nekateri poslanci spoprijeli prav pošteno celo z rokami, kakor poročajo nekateri časopisi. Povod tem škandalom je trocarska zveza, ki se je obnovila te dni, katero pa so hoteli iredentovci v Italiji zaprečiti. Ministerski predsednik Rudini jo je odločno zagovarjal. Vsled teh škandalov se je odložilo zborovanje za dalje časa.

Nemčija. — Nemški cesar in cesarica potujeta te dni po Angleškem, Nizozemskem in Holandskem. Povsod se jim prirejajo jako slovesni vzprejemi.

O priliki potovanja nemškega cesarja piše Bismarkov list „Hamburger Nachrichten“, da ne gre ter ni niti Nemčiji v korist, da se ona preveč prijatelji z Angleško, z največo protivnico Rusije.

Nemški listi so objavili načrt zakona, ki se je predložil nemškemu zaveznemu svetu glede trgovine s sužnji. Po tem načrtu se bode kaznovala vsaka kupčija s sužnji z najmanj triletnim zaporom.

Rusija. — Ruski listi, baveči se s ponovljeno zvezo med Avstro-Ogrsko, Nemško in Italijo, pravijo, da je zdaj, ko se imenovana zveza ni mogla zaprečiti, nezogibna rusko-francoska zveza.

Srbija. — Bivši minister Mijatović se je začel po časopisih poganjati za to, da bi prenesli kosti carja Lazara iz Vrdnika v Sriemu v samostan v Ravnici v Srbiji, ki ga je sezidal car Lazar.

— Novine so se zopet jele baviti o še nepojasnjenih dogodkih glede umora Lene Kničanin in Jelene Marković, ki sta bili umorjeni na skrivnem v zaporu. List „Odjek“ zahteva, da se začne sodna preiskava, da se spoznajo pravi krivci ter se ne bodo več po krivem sumničile nekatere osebe, o katerih misli danes ljudstvo, da so one zakrivile ta zlodejstva. Med zadnjimi meni „Odjek“ najbrže kralja Milana in pa bivšega ministerskega predsednika Garašanina.

O balkanski zavezi, o kateri so pred nekaj tedni toliko poročali časopisi, posebno pa za bivanja grškega državnika Trikopisa v Belem Gradu, piše radikalno glasilo „Narodne Novine“, da je taka zaveza nemogoča, dokler ne uredi posamezni narodi svojih posebnih narodnih reči.

Garašanin svetuje sedanjim vladnim možem srbskim, naj gredo kot spokorniki v Ungheui, kjer zdaj biva iztirana kraljica Natalija, ter naj povrnejo Srbiji kraljico, kralju pa mater.

Narodno-gospodarstvo.

Uvažanje žepnih ur iz Švice.

Na podlogi uradnih statističnih podatkov je izračunal gosp. Pizzala, da je znašal v naši državi letni konsum ur do leta 1887. 273.000, da pa znaša danes 376.000 ur, torej za 40 % več nego leta 1887. Ker se pa uvažajo k nam ure iz inozemstva in je posebno večji konsum zadnjih dveh let pripisovati kupčijski pogodbi, katero je sklenila naša država s Švico 1. januarja leta 1889., vsled katere se je carina na ure, ki se uvažajo iz Švice, izdatno znižala, opozarja Pizzala našo državo na posledice prenizke carine posebno zdaj, ko se bode sklepala s Švico nova kupčijska pogodba. Vsled znižanih carin po pogodbi z dne 1. januarja 1889. l. poskočila je uvožnja od leta 1889. do 1890., in sicer pri zlatih urah za 20·3 %, pri deloma zlatih za 64·2 %, pri pozlačenih za 24·6 % in pri deloma pozlačenih za 2·3 %. Carine se plača namreč od vsake zlate ure 1 gld., od deloma zlate in pozlačene 75 kr., od srebrne in posebrnjene 50 kr., od drugih pa po 30 kr. Pizzala pravi, da ni niti misliti, da bi se mogla pričeti urarska industrija pri nas pri takih razmerah, pač pa ne preostaje drugega, nego gledati, kako romajo vsako leto štirje milijoni goldinarjev za ure v inozemstvo.

Nekoliko o obrestni meri.

Zanimali bodo morebiti naše čitatelje neki podatki, katere smo posneli iz H. Ehrenbergerjevega spisa „Avstrijske hranilnice v letu 1889.“ Iz te razprave je razvidno, kako močno se je spreminjala pri naših hranilnicah v zadnjih 13 letih obrestna mera (Zinsfuss) Obrestovale so se vloge

	v letu 1877.		v letu 1889.	
	izmed 311 zavodov		izmed 414 zavodov	
	v zavodih odstotki zavodov		v zavodih odstotki zavodov	
obrestni po	6	53	17·04	—
	5 1/2	41	19·28	—
	5	192	61·74	21
	4 1/2	8	2·57	87
	4	17	5·47	303
	3 1/2	—	—	2
	3	—	—	1
z	—	—	—	0·48
	—	—	—	0·24

Leta 1877. so se torej vloge pri 92 od vsakih sto zavodov obrestovale po pet in še več odstotkov, leta 1889. pa le še pri petih zavodih od vsakih sto po 5 %. Od 21 hranilnic, pri katerih so se leta 1889. obrestovale vloge po 5 %, pride jih na Galicijo sedem, na Moravsko šest, na Češko štiri, na Štajersko tri in na Dalmacijo ena. Povprečna obrestna mera, ki je bila leta 1877. 5·172, znižala se je leta 1889. na 4·151 odstotke, torej za

0,081 odstotkov. Kakega pomena je to znižanje obresti za hranljivo občinstvo, bode vsakemu jasno, ako mu povemo, da je bilo konec leta 1889. vloženi po hranilnicah 1330 milijonov goldinarjev in jih je do danes gotovo vloženi uže 1350 milijonov goldinarjev. Računa se torej lahko, da dobivajo vlagatelji vsled padanja obrestne mere na leto skoro en milijon manj obresti, nego bi jih dobivali, ko bi bila danes še ista obrestna mera, katera je bila pri hranilničnih vlogah leta 1877. Ali s tem ni še storjen konec, kajti kakor vse kaže, znižale se bodo še izdatno obresti pri hranilničnih vlogah.

Razne reči.

— Presvetli cesar je podaril za ubožce na Reki 4000 gld.

— Presvetli cesar in nadvojvoda Albreht sta izrekla zahvalo za izjave udanosti in patrijotičnega čustva Ljubljanskemu veteranskemu koru in pa odboru za napravo spomenika pri Custozzi padlim vojakom povodom praznovanja petindvajsetletnice bitke pri Custozzi.

— Gospod deželni predsednik baron Winkler se je odpeljal v četrtek 2. t. m. zaradi nujnih opravkov na Dunaj.

— Šentpeterska podružnica sv. Cirila in Metoda v Ljubljani bode imela v praznik sv. Cirila in Metoda dne 5. julija v gostilni g. Ivana Počivalnika na Sv. Petra cesti (zraven Jarneja) svoj občni zbor, na katerem se bode tudi osnovala prva Ljubljanska ženska podružnica. Po občnem zboru bode na gostilničnem vrtu veselica z vojaško godbo in petjem.

— Poseben vlak na sv. Višarje odide v soboto dne 11. t. m. Vozni listi se dobivajo pri dosp. J. Pavlinu v Ljubljani.

— Na Reki se je dogodil takoj po cesarjevem odhodu velik škandal. Mi smo poročali v zadnji številki, da sta bili izključeni iz števila onih društev ter javnih zavodov, katere je imel počastiti cesar s svojim obiskom, hrvaška čitalnica in pa hrvaška gimnazija. Čeravno so se Hrvatje pritožili zaradi tega preziranja, ostalo je vendar pri prvotnem programu. To se je posrečilo zaprečiti italijanski magistratni kliku ter njeni zaveznicu ogrski vladi. Zaprečiti pa niso mogli sijajne ovacije, katero je napravila hrvaška čitalnica svojemu kralju, ko se je peljal mimo nje. Naročila si je namreč vojaško godbo ter vzprejela cesarja, ko se je mimo nje peljal, z burnimi živio-klici. Odlične dame so pa posipale z balkonov cesarjevo kočijo z najdragocenejšimi cvetlicami, za kar se je cesar smehljajoč zahvaljeval. To je pa prej navedeno kliko tako silno razdražilo, da je kar pokala od jeze. Ko se je pa cesar odpeljal z Reke, pridrla je pred čitalnico velika druhal — bili so večinoma delavci, nahujskani in morebiti tudi nalašč podkupljeni — ter začela tako surovo razsajati in kričati, kakor bi bila zdivjala. Ta druhal se ni spravila izpred čitalnice, predno

ni s silo primorala čitalničnega čuvaja, da je snel — obešeno zastavo. Ta dogodek je napravil na Hrvate, ne samo na Reki živeče, ampak na ves narod hrvaški tako neugoden vtis, da se danes niti ne more govoriti o posledicah njegovih. Hrvaški listi pišejo o tem dogodku sicer mirno, a jako odločno, ter pravijo Madjarom, da je navadno najbolje za onega, ki se smeje zadnji. V nagodbi ni sicer določeno, čigava je Reka, je li hrvaška ali madjarska, ali Hrvatje so popolnoma prepričani, da je Reka njih in da ne smejo tega bisera hrvaškega kvarnerskega morja prepustiti nikomur ter za nobeno ceno. Da je pa dandanes do tega prišlo, da se je hrvaški del Reškega prebivalstva izneveril svoji narodnosti, temu so, pravijo hrvaški listi, krive razmere in pa madjarski šovinizem. Ali teh razmer in tega šovinizma bo moralo biti v kratkem konec. Kdor ima oči, da vidi, in ušesa, da sliši, izprevidi tudi to. Če mislijo Madjari in njih zaveznicu italijanska magistratna klika na tak način in s takimi surovimi razžalitvami hrvaškega naroda pospešiti rešitev Reškega vprašanja, imajo prav; če pa menijo, da se bode to zgodilo njim na korist, potem se pa varajo.

— Sokolski shod v Pragi. Obisk češke deželne razstave postaja od dne do dne impozantnejši. Tudi zaveza češkega Sokola je porabila to priliko za svoj shod, ki je bil ta teden v zlati Pragi. Udeležba je bila velikanska, kajti ne samo češka Sokolska društva iz Češke, Moravske in Šlezije so se odzvala radostno pozivu, ampak tudi iz drugih avstrijsko-slovanskih pokrajin so poslala Sokolska društva mnogoštevilnih deputacij, katerim so se pridružili tudi drugi obiskovalci. Največ posebnih vlakov je došlo v Prago v soboto dne 26. junija in pa minolo nedeljo. Iz Galicije, od koder je došel prvi vlak, prišlo je nad 500 gostov, med njimi nad 300 Sokolov, ki so zastopali razna poljska Sokolska društva, in nad 80 dam. Vzprejem na kolodvoru je bil ganljiv. Razen posebnega odbora Sokolov se je zbrala brezštevilna občinstva ter z burnimi „na zdar!“ pozdravljala brate Poljake. Iz Ljubljane v Prago došli posebni vlak je pripeljal nad 200 gostov, in sicer Slovencev in Hrvatov, kateri poslednji so se Slovincem pridružili na Zidanem Mostu. Zastopana so bila Sokolska društva Zagrebško, Karlovsko, Ljubljansko in Tržaško. Bilo je med temi jugoslovanskimi gosti tudi lepo število dam. Mnoge izmed njih so bile v narodnih nošah slovenskih in hrvaških, kar je občinstvu jako ugajalo. Ti slovenski in hrvaški gostje so dospeli v Prago v soboto dne 27. junija zvečer ob 8. uri in 50 minut. Na kolodvoru jih je pričakoval poseben odbor čeških Sokolov. Zunaj kolodvora je bilo ljudstva zbranega na tisoče. Pozdravil jih je v imenu vseh čeških Sokolov starosta Praškega Sokola gospod Višek, imenujoč jih brate ter podarjajoč, da ima ta obisk namen ukrepiti stáro bratško prijateljstvo. Zagotovil jim je, da bodo češki Sokoli storili vse, kar bode v stanu napraviti jugoslovanskim gostom prijetno bivanje v Zlati Pragi. V imenu